

ČESKÉ PRÁVO

ČASOPIS SPOLKU NOTÁŘŮ ČESKOSLOVENSKÝCH

ŘIDI PROF. DR. EM. SVOBODA S KRUEM REDAKČNÍM.

VYCHÁZÍ KAŽDÝ MĚSÍC MIMO ČERVENEC A SRPEN. — REDAKCE A ADMINISTRACE V PRAZE II., ŽITNÁ UL. Č. 4b. — PŘEDPLATNÉ 40 KČ I S POŠTOVNÍ ZÁSILKOU. — JEDNOTLIVÉ ČÍSLO 4 KČ.

ROČNIK XVIII.

V PRAZE, V ZÁŘÍ 1936.

ČÍSLO 7.

Zdar prvnímu odborovému sjezdu!

Jak již v tomto časopise i jinak několikrát bylo oznámeno, koná se ve dnech 26. až 28. září t. r. v Praze první odborový sjezd československých právníků a v rámci téhož též první sjezd československých notářů.

Proč dochází k těmto sjezdům? Praktičtí právníci pociťují již dlouho, že funkce právníka v životě politickém i hospodářském není u nás správně oceňována, a že pod falešnými hesly se na místa právníků tlačí různí „odborníci“, „praktikové“ a jiné živly, jichž skutečná průprava ovšem na dané úkoly nedostačuje, což má zase další nepříznivé důsledky v životě veřejném i soukromém. Boj proti těmto živlům, požívajícím namnoze různých vlivných podpor, se dosud tříštil o nejednotnost a neorganisovanost všeho právnictva. Tuto nejednotnost odpůrci právníků dobře vystihli, a snažili se a stále ještě se snaží ji prohloubiti, rozeštvávající navzájem jednotlivé kategorie právníků proti sobě, na př. právníky samostatné nebo ve službách soukromých proti právníkům ve službách veřejných, advokáty proti notářům, správní úředníky proti soudcům atd. Do detailů zde jistě zacházeti nemusíme, každý z nás již pocítil ve své praxi tuto skutečnost i s nepříznivými důsledky ji provázajícími.

A tak se stává, že ve veřejných službách právníci musí ustupovati, a to i na vůdčích místech, „odborníkům“ z různých jiných oborů, že práci právníků u státních úřadů a v poslední době i u soudů vykonávají neprávníci, kteří jen kancelářskou praxí si osvojili jakési zdání právnických vědomostí, samozřejmě jen pouhý nátěr bez hlubšího proniknutí do podstaty a ducha práva, že vedle autorisovaných praktických právníků, advokátů a notářů bují zde zlořád pokoutnictví na škodu státu i občanstva — zatím co skuteční odborníci, v právech důkladně teoreticky vzdělaní a prakticky vycvičení, nenacházejí proti těmto zjevům odpomoci a obrany, a celé řady hotových právníků nemohou se umístiti buď vůbec nebo aspoň přiměřeně svému vzdělání.

Že tyto zjevy nezůstávají bez vlivu na naše zákonodárství a veřejnou správu, a vůbec na právní jistotu, jest na bíle dni.

Proto již před časem sdružili se právníci ze všech oborů povolání a služeb, universitní profesori, státní a jiní veřejní úředníci, soudcové, advokáti, notáři i právníci ve službách soukromých a založili Ústředí československých právníků, převzali za svůj program vybudování právníckého domu, a za hlavní účel si vytklí organisovati veškerou československé právníctvo jako celek, pěstovati kolegiální soudržnost mezi příslušníky jednotlivých kategorií a vědomí příslušnosti k jedné veliké rodině právnícké, odstraniti vnitřní třecí plochy a sjednotiti celý právnícký stav ke společnému postupu za lepší budoucnost všech československých právníků.

Význam tohoto ústředí není v některých kruzích právníků dosud správně chápán, a proto naň opětovně upozorňujeme.

Prvním celostavovským kongresem, který pořádá Ústředí československých právníků spolu se Svazem československých soudců, Jednotou advokátů československých a Spolkem notářů československých za účasti téměř všech ostatních odborových právníckých organisací a korporací, vystupuje československé právníctvo pod vedením universitních profesorů a vůdců jednotlivých stavů, za protektorátu presidenta republiky a za čestného předsednictví členů vlády po prvé na veřejnost, aby mohutně a důstojně manifestovalo pro svá práva a dokumentovalo veřejnosti i všem povoláním činitelům, že právník je páteří každého právního státu a že funkce právníka nesmí býti přezírána ani zatlačována do pozadí.

Myšlenka tohoto kongresu nalezla pochopitelně v nejširších kruzích právníckých velikou odezvu, jejímž důkazem jest počet došlých přihlášek a příspěvků.

My, notáři a kandidáti notářství, kteří obzvláště těžce neseme nepřízeň doby, v níž přímo kriticky se projevuje nedostatečná vybavenost a ochrana našeho povolání a stavu, nesmíme ovšem zůstatí pozadu, nýbrž

musíme se chopiti této příležitosti, abychom měrou co nejvyšší manifestovali pro vydání nového notářského řádu, v němž by postavení veřejného notáře byla dána bezpečná base, pro sociální zajištění notářů i kandidátů notářství a jejich rodin, pro řádnou ochranu proti pokoutníkům a pro ostatní své spravedlivé požadavky. Jest především v našich silách, aby projev náš byl opravdu mohutný a důstojný. A aby byl též účinný a setkal se s porozuměním rozhodujících kruhů, jest našim přáním nejtoužebnějším.

Proto voláme z celého srdce: Našemu stavovskému sjezdu — zdar!

Doc. Dr. F. VÁŽNÝ:

Několik úvah k reformě předpisů o společnosti s ručením obmezeným (se zřením k právu akciových společností).

V rámci nastávající reformy práva obchodních společností a společenstev (družstev) bude hráti důležitou roli též reforma zákona o společnostech s ručením obmezeným ze dne 6. března 1906, č. 58 ř. z. Dosud není tato společnost upravena přímo v obchodním zákoně, tak jako ostatní obchodní společnosti, t. j. společnost veřejná, komanditní, akciová a komanditní na akcie, nýbrž v uvedeném speciálním zákoně (který arci systematicky patří do oboru obchodně-právních norem, neboť upravuje společnost, která je — a to bez ohledu na předmět jejího podnikání — vždy kupcem, a to — též bez ohledu na svou daňovou základnu — vždy kupcem plného práva). Již uvedený stav přivádí — arci spíše jen z důvodů formálně-systematických — k požadavku úpravy také této obchodní společnosti spolu s ostatními obchodními společnostmi přímo v nastávajícím novém obchodním zákoně (obdobně se navrhuje, aby v novém obchodním zákoně byla upravena též společenstva, jež také dosud — s výjimkou práva na Slovensku a Podkarpatské Rusi — jsou upravena mimo obchodní zákon, ve zvláštním zákoně ze dne 9. dubna 1873, č. 70 ř. z.). Ježto společnost s ručením obmezeným v právní úpravě podle cit. zákona z r. 1906 byla zavedena i na Slovensko a Podkarpatskou Rus zákonem z 15. dubna 1920, č. 271 Sb. z. a n., není — na rozdíl od ostatních obchodních společností i společenstev — dualismu právních norem, i nepřichází tedy v úvahu unifikační moment při reformě předpisů o této společnosti. Jinak však dojde k revisi ustanovení cit. zákona, který arci — ve srovnání s obchod. zákonem — je modernější, takže i slouží v některých směrech za vzor pro reformu některých předpisů o akciové společnosti.

V zásadě spočívá konstrukce společnosti s ručením obmezeným na formě akciové společnosti bez akcií resp. komanditní společnosti bez osobně ručících společníků. Na rozdíl od akciové společnosti není společenský, „závodní“ podíl určen za předmět obchodování a také v praxi není pravidelným zjevem obchodování s těmito podíly. Byl i tedy byla společnost s ručením obmezeným v zásadě — stejně jako akciová společnost — společností kapitálovou, je modifikována prvky společnosti osobní: především je u této společnosti přípustná i o s o b n í firma (firma její může být vzata z předmětu podniku nebo obsahovati jména všech společníků nebo některého z nich; ve všech případech musí však firma této společnosti obsahovati v dodatku označení „společnost s ručením obmezeným“, bez zkrácení slova „společnost“; § 5 zák. o spol. s r. o.). Dále připouští zákon

o spol. s r. o. též písemné hlasování společníků (§ 34 cit. zák.). Posléze je — na rozdíl od akcií — převod podílů společníků značně ztížen (vydávají-li se společníkům listiny o podílnictví, nesmějí zníti na majitele; zní-li na jméno, jest převod takové listiny indosamentem bez účinku; k převodu závodních podílů právním jednáním mezi živými je zapotřebí notářského aktu; § 75, odst. 3, 76, odst. 2 cit. zák.); tím je — na rozdíl od akciové společnosti — značně restringována „negociabilita“ závodních podílů, čímž nepřímo je vysloveno, že — na rozdíl od akciové společnosti — je u společnosti s ručením obmezeným větší osobní spjetí člena společnosti se společností. Tomu pak dále odpovídá i to, že společníkům této společnosti jsou přiznána větší členská práva, než akcionářům; zejména kontrolní právo člena společnosti s ručením obmezeným je širší než kontrolní právo akcionářovo. Vůči akciové společnosti je též u této společnosti ochrana minorit (minoritní právo) prohloubena resp. rozšířena (srv. Wenig, Příručka obchodního práva platného v Čechách, na Moravě a ve Slezsku, sešit 7, str. 256).

Jako u společnosti akciové není i u společnosti s ručením obmezeným podle dosavadního právního stavu osobního ručení společníků (scil. vůči věřitelům společnosti) za závazky společnosti, nýbrž je pouze „uhrazovací povinností“ (jež je arci u této společnosti částečně modifikována).¹⁾ Společníci mají pouze povinnost (scil. vůči společnosti) zaplatiti vklad k vytvoření jmění společenského (na rozdíl od akciové společnosti je tu předepsána — stejně jako ohledně kmenového kapitálu — minimální výše; § 6 resp. § 13 zák. o spol. s ruč. obmez.). Zákon ukládá společníku povinnost splatiti vklad převzatý v plné výši (podle společ. smlouvy resp. usnesení společníků) i nemůže být společník této povinnosti zproštěn. Vklad může být vnesen do společnosti buď v penězích nebo v jiném předmětu majetkovém (t. j. vklad naturální či přínos, apport). Zákon o společnostech s ruč. obmez. vychází — se zřením k tomu,

¹⁾ Z toho důvodu není ani přesným názvem společnosti „s ručením obmezeným“. Byly též navrhovány jiné názvy, ku př. „společnost bez ručení členů s obmezenou uhrazovací povinností“. Přesto z důvodu, že dosavadní označení se již vžilo, se doporučuje jeho ponechání i v budoucnu. Modifikace uhrazovací povinnosti (scil. na rozdíl od akciové společnosti) záleží zejména v t. zv. rozšířené či kolektivní uhrazovací povinnosti (uhrazovací povinnost společníkova může být za určitých předpokladů podle k o g e n t n í n o r m y) rozšířena; kromě toho platí u této společnosti tak zv. povinnost příplatková, která však vzniká jen, zaváže-li se k ní společník a za předpokladu, že jí stanoví společenská smlouva.